

Голові спеціалізованої вченої ради
Д 26.458.01
в Інституті професійно-технічної освіти
НАПН України
доктору педагогічних наук, професору,
дійсному члену НАПН України
Радкевич В.О.

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
Костюка Дмитра Андрійовича
на дисертацію Глущенко Олени Вадимівни
на тему „*Формування енергоефективної компетентності майбутніх
кваліфікованих робітників машинобудівного профілю*”,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за
спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Енергоефективність та енергозбереження є пріоритетними напрямками енергетичної політики держави. Це обумовлено вичерпанням невідновлювальних паливно-енергетичних ресурсів, відсутністю реальних альтернатив їх заміни, наявністю ризиків при їх виробництві і транспортуванні. В останній час ці чинники набувають все більшого значення у зв'язку із загальною нестабільністю у регіонах видобутку ПЕР, напругою на паливно-ресурсних ринках та несприятливими прогнозами щодо подальшого зростання цін на енергоресурси.

Актуальність дослідження О.В. Глущенко зумовлена насамперед необхідністю задоволення потреб ринку праці у фахівцях, зокрема кваліфікованих робітниках з відповідними професійними компетентностями, у тому числі таких, які дотримуються ефективного використання енергоресурсів.

Дисертант слушно наголошує, що енергоефективна компетентність майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю – це динамічна комбінація знань, умінь, практичних навичок, досвіду,

професійно важливих якостей та цінностей фахівця, що визначає його здатність успішно реалізовувати комплекс професійних завдань, пов'язаних з раціональним використанням енергетичних ресурсів та застосуванням енергоефективних виробничих технологій, екологічно безпечних для навколишнього середовища.

Слід відзначити, що результати дослідження О.В. Глуценко впроваджено в практику роботи восьми навчальних закладів. Такий широкий спектр навчальних закладів свідчить про актуальність і необхідність цієї дисертації.

Все це зумовлює актуальність дослідження теоретико-методичних і практичних проблем формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю як важливої складової їх фахової компетентності.

Науковий апарат дисертації досить обґрунтований, системний і послідовний. Дисертантом слушно визначено, що об'єктом дослідження є професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників, а предметом – педагогічні умови формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у професійно-технічних навчальних закладах (на прикладі професії «слюсар-електрик з ремонту електроустаткування»).

Наукова новизна одержаних результатів сформульована досить коректно і виважено. *Найбільш суттєвими науковими результатами даного дисертаційного дослідження є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка педагогічних умов формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю (формування в учнів позитивної мотивації до раціонального використання енергоресурсів; оновлення змісту професійного навчання з урахуванням сучасних енергоефективних технологій машинобудівної галузі; використання в навчальному процесі проектних технологій енергоефективного спрямування).*

Суттєвим результатом є удосконалення діагностичного

інструментарію дослідження сформованості енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю за такими критеріями та показниками: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний.

Безумовно, логічним є *уточнення дисертантом* змісту поняття «енергоефективна компетентність майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю». Дане уточнення відповідає тим методологічним і теоретичним підходам, які мають у вітчизняній педагогіці.

Викликає суттєвий інтерес у роботі запропонована автором модель формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у ПТНЗ, яка охоплює цільовий, методологічний, змістовий, діяльнісний, результативний блоки і дає змогу на основі схематичного представлення процесу формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у ПТНЗ визначити його особливості і виявити можливі механізми вдосконалення.

Позитивним аспектом є поєднання кількісного та якісного аналізу одержаних результатів, опрацювання експериментальних даних за допомогою методів математичної статистики.

Структура і обсяг дисертації відповідають вимогам до кандидатських дисертацій, логіці та послідовності розкриття основних дослідницьких завдань дисертаційного дослідження.

Зокрема, у першому розділі – «Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю як проблема професійної педагогіки» – здійснено аналіз досліджуваної проблеми в науковій літературі та педагогічній практиці, конкретизовано суть і структуру енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю.

У другому розділі – «Теоретичні і методичні засади формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників

машинобудівного профілю» – викладено методику дослідження проблеми, здійснено теоретичне обґрунтування педагогічних умов, спроектовано модель формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників, розкрито методику формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю (на прикладі професії «слюсар-електрик з ремонту електроустаткування»).

У третьому розділі – «Організація та результати експериментальної роботи» – представлено програму експериментальної роботи, описано хід та результати експериментальної перевірки результативності педагогічних умов формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю.

Висновки відповідають змісту та завданням дисертації, відображають її найбільш важливі науково-теоретичні і практичні результати дослідження.

Структура і обсяг дисертації відповідають вимогам до кандидатських дисертацій, логіці та послідовності розкриття основних дослідницьких завдань.

Автореферат повністю відображає зміст дисертаційної роботи. У ньому достатньо повно відображено основні положення, висновки та пропозиції, що одержані в даному дисертаційному дослідженні.

За темою дисертації опубліковано 25 публікацій. Зокрема: 6 статей опублікованих у провідних наукових фахових виданнях у галузі педагогіки, у тому числі 2 у наукометричному виданні; 16 статей і тез – у збірниках наукових праць і матеріалах конференцій, 1 авторський курс, 1 збірник завдань, 1 методичні рекомендації. Суттєвим є те, що всі наукові праці написані дисертантом одноосібно та цілеспрямовано розкривають основні положення дисертації.

Отже, у друкованих наукових працях дисертанта відображено сутність і зміст отриманих результатів виконаного дослідження.

Дискусійні положення та зауваження.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу в цілому, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження та побажання:

1. Слід уточнити логіку третього дослідницького завдання - «Спроекувати модель формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у ПТНЗ», оскільки не має такої педагогічної умови. У зв'язку з цим вважаю за доцільне додати наступну педагогічну умову - спроекувати модель формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у ПТНЗ, оскільки ця умова повністю розкрита у дисертації.

2. Другий розділ – «Теоретичні і методичні засади формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю» — доцільно було сформулювати «теоретичні і методичні умови», а не «теоретичні і методичні засади», оскільки «засади» є проблемою докторських дисертацій.

3. У стор. 10 автореферату поданий рис. 1. Модель формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у ПТНЗ, в якій результатом реалізації цієї моделі визначено «кваліфіковані робітники з високим рівнем енергоефективної компетентності», що, з одного боку суперечить елементарній логіці, оскільки не всі випускники будуть мати такий рівень у силу різних суб'єктивних і об'єктивних обставин, а з іншого – суперечить самій моделі, в якій дисертантом визначено три рівні – початковий, середній і високий.

4. Висновки до першого та третього розділу необхідно скоротити, вони не повинні констатувати певні факти, що були у параграфах, а бути узагальнюючими.

Висновок про відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження наукових ступенів».

Висловлені зауваження та побажання не зменшують наукового значення проведеного дослідження, матеріали якого засвідчують про дійсну

наукову новизну, практичне значення одержаних результатів, наукову зрілість автора.

Дисертаційна робота «Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю» є завершеною, самостійною науковою працею, що має вагомим теоретичне й прикладне значення для педагогічної науки і практики та відповідає кваліфікаційним вимогам п. 9, п. 11, п. 12 та п. 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року № 567 (з урахування змін від 19.08.2015 року), а її автор – Глуценко Олена Вадимівна – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доцент кафедри соціальної роботи
та психології Національного університету
біоресурсів і природокористування України,
кандидат педагогічних наук, доцент



Д.А. Костюк



ЦНПС ЗАСВІДЧУЮ
банк відділу кадрів
М.В. Михайліченко
29 2018